

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

II. De Baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

frontibus eorum. Qui typi tamen rectius de vi Crucis accipiuntur, quam de caractere: signati illa saluantur omnes; non characterizati omnes.

QVÆSTIO VII.

An sint septem Sacramenta?

VIII. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERANI & CALVINIANI variant: Hi tamen vt plurimum duo solum adnumerant. Vide *Luthero-cal.* p. 3. q. 17.

CHRISTVS. Ego, sicut neque miracula mea, neque articulos fidei enumeravi in scriptura; ita nec Sacramenta. Neque de Nomine hæc appellauit vsquam, de Re ipsa sollicitus instituenda. Quin alia plura, quæ Sacramenta vera non sunt, vocari tamen Sacramenta permisi; sed in certo significato alio. Quare sat esse duxi instituisse signa sensibilia gratiæ insensibilis, habentis promissionem annexam. Et hæc talia sunt omnino septem.

I. BAPTISMI Ritus: est, Eph. 5. *Lauacrum aque in verbo vite.* Institutio & mandatum. Mar. ult. *Baptizantes eos.* Promissio. Mat. ult. *Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit.*

II. EYCHARISTIÆ Ritus: Mt. 26. *Accipit panem, &c. &c.* Institutio & mandatum: *Hoc facite.* Ioan. 6. *Nisi manducaueritis, &c.* Promissio: Ioan. 6. *Qui manducat hunc panem, viuet in æternum.*

III. CONFIRMATIONIS Ritus, Act. 8. & 19. *Manuum impositio.* Effectus gratiæ ibidem, *Spiritus sancti collatio.* Institutio & mandatum indidem colligitur ex tam confidente Apostolorum Imposi-

tione manuum. Neque enim hominis esse sciebant instituere, vt Spiritus S. daretur. Vnde Petrus & Ioannes abierunt Ierosolymâ Samariam, vt manus imponderent, & orarent, ac vngerent.

IV. POENITENTIÆ Ritus, Ioan. 20. *Quorum remiseritis, &c.* ritu iudiciali eterno. Promissio: *Remittuntur eis.* Mandatum: *Sicut misit me Pater, & Ego MITTO Vos.*

V. ORDINIS Ritus, Manus impositio: 1. Tim. 4. *Noli negligere gratiam, qua in te est, qua data est tibi per prophetiam, cum impositione manuum presbyterij.* Sic 2. Tim. 4. *Resistetes gratiæ, qua est, &c.* Institutio & mand. Eph. 4. *Ipse dedit quosdam quidem Apostolos, alios Euangelistas, &c.* Promissus effectus: *Gratia, qua est in e.* Ex promissione enim tam fidenter affirmabat.

VI. MATRIMONII Ritus est Contractus v. sibilis, Institutio & mand. Matth. 19. *Quod Deus coniunxit, homo non separet.* Promissio: Eph. 5. *Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico in Christo IESU & Ecclesia, &c.* 2. Cor. 10. *Despodi enim vos vni viro, &c.*

VII. EXTREMÆ VNCTIONIS Ritus, Iac. 5. *Orent super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini.* Promissio: *Et allevabit eum Dominus; & si in peccatis fuerit, dimittetur ei.* Mandatum colligitur ex confidentia docentis ac iubentis Apostoli, freti iusu Christi.

II. DE BAPTISMO.

QVÆSTIO VIII.

Qua sit Materia, & forma Baptismi?

IX.

IX. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERVS in *Symposiaco*, c. 17. Ratus est baptismus in lacte, ceruicia, aut quocunque in liquore datus qui balneum dici queat.

CHRISTVS. I. Ego verò dico, Ioan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Sp. S. non potest. &c.*

2. Ipseque ego, *Mat. 3.* volui in Iordane baptizari.

3. Discipuli etiam Ioannis visis Apostolis baptizare in aqua, vt & Ioannes, æmulatione succendebantur.

4. Hinc Eunuchus Philippo, *Act. 8.* Ecce, aiebat, *aqua; quis prohibet baptizari?*

5. Quò rectius, *Eph. 5.* *Lauacro aque in verbo vitæ.* Idem, *1. Cor. 10.* Confert baptismum cum mari rubro: Petrus, *1. Pet. 3.* cum diluuiò.

6. Sic & Prophetæ; *Ezech. 36.* *Effundam super vos aquam mundam.*

Dicitur autem de me, *1. Ioan. 3.* *Hic est, qui venit per aquam & Sanguinem; non in aqua solum; sed in aqua & sanguine: quia est baptismus Fluminis, Fluminis, & Sanguinis.* Quod *Mat. 3. Lu. 3.* de igne & Spir. S. dicitur; id in Pentecoste impletum est.

X. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERVS *lib. de Capt. bab.* Forma consueta non est ad substantiam Baptismi necessaria: vtare verbis quibuslibet, dummodo in nomine Domini baptizet; aut adeo in diaboli nomine; aut ipse diabolus baptizet; modo suscipias baptismum in nomine Domini.

CHRISTVS. Ego dixi, *Mat. vlt.* *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.* Vnde Sponsa mea, Magistra Veritatis ex Sp. sancto, tali vtendum Forma sueuir & decreuit inde ab Apostolis: *Ego te baptizo in nomine. &c.* Quam S. Traditio vt docet, sic & custodit, pluribus Concilijs confirmatam.

Atque hoc est baptizari, *Eph. 5.* *laua-*

cro aquæ in VERBO VITAE: non con-
dionali, sed concepto verbis totidem ac
formali.

Quod autem Apostoli mei in Nomine
Christi baptizasse produntur in *Actis*;
c. 2. 14. 19. id in meo Instituto, sc. in Nomine
Patris & Filij & Spiritus Sancti, factum
esse intellige cum S. Patribus.

QVÆSTIO XI.

*An baptismus sit ad salutem neces-
sarius?*

XI. ANTICHRISTIANISMVS.

ALVINVS, Zvvinglius. &c. Baptismus non
est necessarius siue ad remissionem pec. or.
siue ad salutem consequendam. &c. Vide Lu-
thero-cal. p. 3. q. 21.

CHRISTVS. Ego vero dico, *Ioan. 3.* *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spir. S. non poterit intrare in regnum Dei; Hæc necessitas Medij est, non præcepti: vt bene docet Au. l. 1. de pe. mer. & remis. c. 30.* Rationem ipse reddidi: *Quod enim natum est de carne, caro est: Et oportet vobis nasci de nouo.* Declarauit idem typo Serpentis ænei, cuius aspectus erat de necessitate medij: sic & Baptismi vsus contra mortuum serpentis, id est, peccatum orig.

Neque hic per aquam volui mortificationem intelligi peccatorum: Neque Aqua est epithetum Spiritus S. Neque Spiritum volui magis necessarium quam aquam: Neque toto dicto inesse periphrafin pœnitentiæ volui: Neque etiam aquam passionis è latere meo manantem; ex aqua, id est, merito ac vi passionis meæ. Nihil, inquam, istorum volui: sed naturalem aquam.

QVÆSTIO X.

Baptizare cui fas in necessitate?

XII. ANTICHRISTIANISMVS.

CALVINVS negat fas vlli, nisi Ordinario. Nouum hoc, eiusque proprium commentum est. Vide *Luthero-cal. p. 3. q. 22.*

CHRISTVS. Ego contrà affirmo, 1. Quia *Mat. 28. Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos:* at omnes tenentur etiam in articulo necessitatis Docere: quid n̄ & baptizare?

2. Piè fecerunt, *Act. 18.* docendo Apollinem Aquila & Priscilla par coniugum.

3. Deinde, *Act. 8.* Philippus solum Diaconus baptizauit eunuchum: Ananias, *Act. 9.* Paulum laicus. Petrus, *Act. 10.* iussit baptizari à fratribus laicis Cornelium eiusque familiam.

4. Ipso Pentecostes die baptizata sunt 3000. hominum; quod Apostoli soli facere nequuerint; iuuerint LXXII. discipuli, cum adhuc laici.

5. Saphora, *Exo. 4.* placuit Deo, quod in necessitate filium circumciderit, etiam coram Moysè, per id à morte seruato. Quanto gratius mihi fiet, seruata per baptismum in periculo subitaneum animà, pro qua mortuus sum?

QVÆSTIO XI.

Sintne baptizandi infantes?

XII. ANTICHRISTIANISMVS.

ANABAPTISTÆ negant ante XXX. annum baptizari oportere. Itemque Ministri Transyluaniz & subobscurè Erasmus.

CHRISTVS. Ego de omni ætatis gradu dixi, *Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non intrabit in regnum Dei.*

Atque singulatim de Infantibus, *Luc. 18. Sinite paruulos ad me venire, talium enim est regnum cælorum. Et afferebant ad eum Infantes.* Ideo ipsos arcè tum amplexatus, & benedixi, notante id *Marco.*

2. Deinde cum integras Apostoli familias baptizauerunt, in ijs & paruulos fuisse quis negarit? *Vt Act. 16.* Lydiæ domus, & Custodis carceris, & *1. Cor. 1.* Stephanæ.

3. Demum typus ita præmonstrauit: nam Circumcisio data infantibus est: at *Col. 2.* ea dicitur baptismus quidam, Quò rectius Ecclesia definiuit sub anathemate, ita fieri oportere.

QVÆSTIO XII.

Num qua Fides in pædobaptismo infantibus necessaria?

XIII. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERANI Infantes quidem esse baptizandos; & Aut fidem in eis non requiri: Aut ipsos habere fidem, id est. motus nouos & sanctos, inel nantes ad fidem, & c.

CALVINISTÆ contrà: Infantes non credere: recte baptizari tamen; quod antè sanctificati sint, & Electi, in promissione Abraham facta. Vide *Luthero-cal. p. 3. q. 24.*

CHRISTVS. 1. Tametsi infantes actualem habere fidem non possint; vt quæ cognitione intellectus indigeat; Nec motus nouos fidei similes persentiscant: Non tamen iustificantur sine vlla fide.

I. Dixi enim, Ioan. 3. *Qui non credit, iam iudicatus est.* Vbi de Medio salutis loquebar; non de præcepto credendi: hoc enim infantes teneri non possunt. Et illius necessitatem absolutam ibidem declaravi typo serpentis ænei, in deserto exaltati, cuius respectu à serpentibus isti seruabantur; peribant, qui cum non aspectabant hæli: Ita exaltari oportet Filium hominis, *Ut omnis, qui Credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.*

2. Hinc iterum dixi: Mat. ult. *Ite docentes & baptizantes.* &c. *qui Crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.*

3. Adeo, Heb. 11. *Sine fide impossibile est placere Deo.* Vnde passim Apostolus; Rom. 3. *Arbitramur hominem iustificari per fidem.*

II. Porro Ego ipsis fidei, spei, charitatis habitus in baptismo infundo: Sicq; Ego & Pater meus ad eum venimus, & mansionem apud eum facimus; Ioan. 14. Sic, Ioan. 15. *Ego sum Vitis, vos palmites.* &c. Sic dicitur; Eph. 3. *Christus habitat per fidem in cordibus vestris.* Gal. 3. *Qui in Christo IESU baptizati estis, Christum induistis.* &c. *Viuo iam non ego, viuit vero in me Christus.*

III. Demum Actu credere infantes dici possunt; Tum quòd actu baptismi suscepti sit realis ac personalis professio fidei Christianæ: Tum quòd aliena fide afferantur ac gaudeant.

QVÆSTIO XIII.

An baptismus verè tollat peccata? An & Impeccabiles reddat?

XIV. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERO-CALVINISTÆ cum Origenistis & Messalinis pernegant tolli; sed regi solū non imputata. Vide Luthero-caluin. par. 9. 25.

CHRISTVS. At verè de me Baptista, Ioan. 1. *Ecce Agnus Dei, ecce qui Tollit peccata mundi.* Et Ipse ego, Ioan. 13. *Qui lotus est, non indiget, nisi ut pedes lauet; sed est mundus totus.* Si totus, nil ergo remanet, ait S. Greg. 1. 9. epist. 39.

2. Idque ex contrario liquet, Ioan. 3. *Quod natum est ex carne; caro est, carnale totum: quod natum est ex spiritu; spiritus est, seu spiritale.* Sicut enim, ait meus testis, 1. Cor. 15. *in Adam omnes moriuntur; ita in Christo omnes viuificantur.* At mors illa vera fuit: ergo & vita vera, non imputatiua. Rursum, Rom. 5. *Sicut per vnus inobedientiam peccatores constituti sunt multi: ita per Vnius obedientiam iusti constituentur multi.*

3. Itaque Ioan. 3. *Nisi quis Renatus fuerit.* &c. Sic, Col. 2. *Cum essemus mortui propter delicta, conuiuificauit nos Christo:* 1. Pet. 2. *Quasi modo genitos infantes.*

4. Figuris idem manifestauit: taceo veteres: Ecce tibi, Mat. 8. porcorum in mari submersio. Probatice, Ioan. 5. Sanitatem veram corpori conferebat. Ego, Ioan. 9. cæcum natum oculos limui; se lauit, & vidit.

XV. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERO-CALVINISTÆ. *Non potest homo damnari nisi nolit Credere: si sit, vel redeat fides in promissionem baptizato factam.* Non baptismo, tanquam Dei chirographo certiores reddimur de perpetua adoptionis gratia, ait Calvinus. Vide Lutherocaluin. par. 3. quæst. 26.

CHRISTVS. I. Ego verò Sententiam recitauit ferendam, non ob fidei defectum, sed vitæ; Mat. 25. *Ite maledicti.* &c. *quia esurini & non dedistis.* &c. Ibidem: I 2 fatuæ

fatua exc'uduntur à nuptijs, non quòd virgines non essent in fide illibata; sed quòd non ornatis essent lampadibus paratae. Certe 1. Pet. 2. *Melius erat eis non cognoscere viam iustitiae.*

2. Atque tamen si Rom. 11. *Tu fide stas: tamen Noli altum sapere: nam excidere fide potes: Sicut pater mendacij ab initio in Veritate non stetit.* Meus ille Judas verè, ut cæteri, credidit; ut excidit fide, ac periit. Ita multi, 1. Tim. 1. *circa fidem naufragauerunt.* Thomas & Apostoli steterunt mecum in fide; sine me exciderunt; perissent, nisi ipsos restituissem.

QVÆSTIO XIV.

An baptismus liberet fideles a lege Dei, Ecclesiae, & à Votis?

XVI. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERANI IUXTA & CALVINIANI aiunt, Christianos ad aliam Dei legem non obligari, nisi ad Fidem; inq; hoc Christianam consistere libertatem. Vide *Luthero-cal. p. 3. q. 27.*

CHRISTVS. Ego verò per necessarium esse docui: *Matth. 19. Si vis ad vitam ingredi, serua mandata: Omnino, Mat. 5. nolite putare quoniam veni soluere legem. &c. Proinde qui seruat mandata mea, hic est qui diligit me. Mat. vlt. Baptizantes. &c. & docentes eos seruare, quaecunque mandanti vobis.*

XVII. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERO-CALVINIANI aiunt omnes, Baptismum omnes ab omni etiam humana lege obseruanda absoluere, cum nulla obligare conscientiam possit. &c.

CHRISTVS. Tales me conueniebant, ut circumuenirent, *Luc. 20. Licetne tributum dare Casari, an non? Quibus inquam: Quid me testatis hypocrisis? Ro. 13.*

Omnis anima Potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas nisi à Deo. &c. Mat. 7. Reddite ergo Casari, quae sunt Casaris, & quae Dei, Deo.

2. Quid ego Pilato? *Ioan. 16. Non haberes potestatem aduersum Ate ullam, nisi tibi datum esset de super. Idco, Heb. 13. Obedite Praepositis vestris, & subiaccete illis. Ipsenim peruigilant pro vobis, quasi rationem reddaturi pro animabus vestris.*

XVIII. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERO-CALVINISTÆ: Baptismus liberat à Votis tam factis, quam faciendis.

CHRISTVS. Stat, perstatq; lex, *Ps. 75. Vouete, & reddite Domino Deo vestro. Et verò præclare norat vim Voti mea Deipara, dum dixit ad Angelum: Quomodo fiet istud, ut à voto absoluar, quoniam ex voto virum non cognosco? Deuotæ enim Deo, 1. Tit. 5. Cum luxuriat, & fuerint in Christo nubire volunt, habentes damnationem; quia primam fidem irritam fecerunt: at hæc baptizatae fuerant, neque tamen à voto liberatae. Plura par. 2.*

QVÆSTIO XV.

Baptismus Christi, & Ioannis an sit idem?

XIX. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERO-CALVINISTÆ, p. 3. q. 31. contra Lutherum, affirmant idem esse sacramento, & efficacis.

CHRISTVS. I. Nec ipse Ioannes baptismum suum esse Sacramentum vnquam dixisset: quod altioris id esse potestatis sit professus: *Non sum ego Christus: sed qui medijs vestrum stetit, ille est: cuius non sum dignus soluere corrigiam calceamenti.*

2. Ipse

2. Ipse differentiam edixit: Mar. 1. Ego baptizavi vos in aqua sola, absque verbi concepta forma: Ille vos baptizabit in Spiritu S.

3. Illius baptismus proprie dictus est *Baptismus Ioannis*. Mar. 11. Luc. 20. Act. 1. 18. 19. quod nihil ei Numinis inesset. Hinc, Mat. 3. *Videns Ioannes multos, venientes ad Baptismum SVVM*. Et Ego, Mat. 22. *Baptismus Ioannis de caelo erat, an ex hominibus?*

XX. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERO-CALVINISTÆ parem Ioannis & Christi baptismis vim asserunt valuisse ad remissionem peccatorum ut ea non imputarentur.

CHRISTVS, 1. *Quantò præstantior est Spiritus aqua, (ait recte S. Basil. lib. 1. de bapt.) tantum excedit qui baptizat in Sp. S. illum, qui baptizat in aqua: Et ipsum adeo baptismus: quantumque sacramentum est præ non sacramento.*

2. Officium Ioannis erat, non instituire sacramentum: sed quod Angelus descripsit, Lu. 1. *Preibit ante illum in spiritu & virtute Helia, &c. parare Domino plebem perfectam.* Ioan. 1. *Ego vox clamantis: parate viam Domini. Venit ergo ad dandam scientiam salutis, non salutem ipsam vi Sacramenti.*

III. DE CONFIRMATIONE ET EVCHARISTIA.

QVÆSTIO XVI.

An Confirmatio sit verum Sacramentum?

XXI. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERO-CALVINISTÆ negant. Vide *Luthero-caluin. p. 3. q. 26.*

CHRISTVS. Quæ tria ad sacramenti essentiam requiri posse videntur, ea adsunt Cōfirmationi. Promissio, Signum cum verbo & Mandatum.

I. PROMISSIONEM feci per amplam ac illustrem, *Ioan. 11. 14. de Sp. Sancto Consolatur meos; Ioan. 15. & confortatur ad testificandum; & Ioan. 16. datur Apostolis ac fidelibus robur ad arguendum mundum de peccato, de iustitia, & iudicio.* Ideo iussi, Luc. ult. *Sedete in civitate, donec induamini virtute ex alto.* Act. 1. *Accipietis Virtutum supervenientis Sp. Sancti in vos, & eritis mihi testes.* Atqui hæc insuper promissio facta est iam diu multumque catechizatis, Et baptizatis, sicque in gratia positus; & tamen ampliore confirmandis.

II. SIGNVM sensibile cum Verbo, quibus ea promissio applicetur, est Manuum impositio cum oratione. Et Apostoliquidem acceperunt eam gratiam absque medio, at non absque miraculo, in die Pētecostes: Cæteri verò cum medio dicto per Ministerium Apostolorum. Act. 8. *Tunc imponebant manus super eos, & accipiebant Sp. Sanctum.* Idem Act. 19. Atque ad hoc medium infallibilis subsequeretur effectus, diu visibiliter supervenientis Sp. Sancti, demum invisibiliter. Patet concionante Petro, Act. 2. idemque ex Iohanne testante. Item Act. 11. *Cornelium eiusque comites catechizante, & ad manuum impositionem veniente Sp. Sancto sic, quod, Nihil discrevit inter nos & illos, inquit.*

III. MANDATVM colligitur ex ordi-

I 3 naria